

Kraków, dnia 27 marca 2023 r.

Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy

KRS: 0000491120,

ul. Felicjanek 10/6,

31-104 Kraków

Prezydent Miasta Krakowa

za pośrednictwem

Wydziału Planowania Przestrzennego

Urzędu Miasta Krakowa

ul. Mogilska 41, 31-545 Kraków

Wniosek/Uwaga

do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "Kombinat"

W związku z ogłoszeniem Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 3 lutego 2023 r. o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu części projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "Kombinat" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i niezbędną dokumentacją oraz możliwością składania uwag w terminie do dnia 27 marca 2023 r., działając w imieniu Stowarzyszenia Krakowski Alarm Smogowy, niniejszym składam następujący wniosek:

W projekcie uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kombinat”, w **§ 8 po ust. 12, należy dodać ust. 13** w brzmieniu:

„W obszarze planu zakazuje się tworzenia strefy przemysłowej, o której mowa w art. 136a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) na terenie której dozwolone jest przekraczanie standardów jakości środowiska lub wartości odniesienia określonych dla dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzo[α]pirenu oraz innych zanieczyszczeń określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu ”.

Uzasadnienie:

Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej: u.p.z.p.) w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. Definiując pojęcie „środowiska” art. 2 pkt 3 u.p.z.p. odsyła do art. 3 pkt 39 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.), zgodnie z którym

przez środowisko rozumie się ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, **powietrze**, krajobraz, klimat (...). Art. 1 ust. 2 pkt 3 u.p.z.p. wymienia wymagania ochrony środowiska jako jeden z podstawowych czynników uwzględnianych w planowaniu przestrzennym.

Pomimo poprawy jakości powietrza w ostatniej dekadzie, na obszarze Krakowa wciąż występują znaczące przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń powietrza. Okoliczność ta musi być brana pod uwagę przy kształtowaniu polityki przestrzennej miasta. Politykę przestrzenną należy kształtować w taki sposób, aby ograniczać emisję i rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Na stacji przemysłowej zlokalizowanej przy ul. Bulwarowej wciąż dochodzi do przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych szkodliwych substancji. W 2022 średniodobowy poziom dopuszczalny pyłu PM10 został przekroczony **przez 43 dni, podczas gdy norma dopuszcza tylko 35 takich dni.**

Stężenia rakotwórczego benzo(a)pirenu również nie osiągnęły poziomu docelowego (1 ng/m³) i wyniosły 3,1 ng/m³

Należy również wziąć pod uwagę, że Unia Europejska idzie w kierunku zaostrzenia norm dotyczących jakości powietrza. W przedstawionym przez Komisję Europejską projekcie nowelizacji Dyrektywy CAFE, normy dla wskazanych zanieczyszczeń będą znacznie podniesione - PM10 - średnia dobową 45 µg/m³, nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym, norma roczna - 20 µg/m³; PM2,5 - średnia dobową 25 µg/m³, nie może zostać przekroczona więcej niż 18 razy w roku kalendarzowym, norma roczna - 10 µg/m³.

Obecnie występujące roczne stężenia pyłów PM10 i PM2.5 na stacji przy ul. Bulwarowej nie spełniłyby tych wymagań, dlatego w Krakowie należy zdecydowanie ograniczać emisje, zamiast zezwalać na tworzenie strefy przemysłowej, w której dopuszczalne będzie funkcjonowanie zakładów emitujących zanieczyszczenia i przekraczanie standardów jakości środowiska.

Zgodnie z art. 136a ust. 1 p.o.ś., strefę przemysłową tworzy się na obszarach określonych w planach miejscowych jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania oraz magazynowania i równocześnie użytkowanych zgodnie z przeznaczeniem. **W granicach strefy jest dozwolone przekraczanie standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu i dopuszczalnych poziomów hałasu oraz wartości odniesienia.** Zgodnie z art. 136d ust. 4 pkt 1 p.o.ś. w uchwale sejmiku województwa tworzącej strefę przemysłową można określić niektóre standardy jakości środowiska lub wartości odniesienia, których przekraczanie na terenie strefy przemysłowej jest dozwolone.

Choć zgodnie z przepisami przekroczenia standardów jakości środowiska lub wartości odniesienia mogą występować jedynie w obrębie strefy, to trudno będzie o egzekucję tego zapisu w rzeczywistości. **Zanieczyszczenia powietrza są podatne na rozprzestrzenianie, w związku z tym substancje wyemitowane w obrębie strefy będą migrować poza jej granice. Tym samym wysokie stężenie zanieczyszczeń w obrębie strefy będzie wpływać niekorzystnie na jakość powietrza poza strefą. W związku z tym ewentualne utworzenie strefy przemysłowej w obszarze planu miałyby niewątpliwie negatywny wpływ na (i tak niespełniającą norm) jakość powietrza w Krakowie.**

Jakkolwiek zgodnie z art. 136d ust. 1 p.o.ś. utworzenie strefy przemysłowej leży w kompetencji sejmiku województwa, **to możliwość utworzenia takiej strefy uzależniona jest od treści obowiązującego na**

danym obszarze planu miejscowego. W świetle art. 136a ust. 1 p.o.ś. sejmik województwa nie może utworzyć strefy przemysłowej wbrew obowiązującym na danym obszarze planom miejscowym. Tym samym władztwo planistyczne gminy ma w tym przypadku pierwszeństwo przed kompetencją sejmiku województwa do utworzenia strefy przemysłowej. **Zatem dopuszczalne jest wprowadzenie w planie miejscowym ograniczeń w zakresie tworzenia na danym obszarze strefy przemysłowej.**

Proponowana regulacja ma charakter proporcjonalny. Utworzenie strefy przemysłowej nie jest całkowicie zabronione, zakaz dotyczy jedynie tworzenia takiej strefy, na obszarze której dopuszczone byłoby przekraczanie standardów jakości środowiska oraz wartości odniesienia, które są już przekraczane w Krakowie, w tym na terenach sąsiadujących z obszarem planu.

Kraków jako pierwsze miasto w Polsce wprowadził przepisy zakazujące mieszkańcom korzystania z wysokoemisyjnych sposobów ogrzewania (zakaz spalania węgla i drewna). Tutaj też powstała pierwsza w Polsce Strefa Czystego Transportu, zakazująca wjazdu do miasta najbardziej trującym, starym samochodom. Utworzenie wewnątrz Strefy Czystego Transportu strefy, w której przemysł może niemal bezkarnie zatruwać środowisko, byłoby jaskrawym absurdem.